

Bohoslužby v Javorníku a Jeseníku 13.července 2014

Iz 55, 10-11

Milé sestry, milí bratři, co myslíte, nemluví někdy Bůh jen tak do větru? Možná je to podivná otázka. Jak vůbec může někoho napadnout? Mluvení naprázdno, jen tak o ničem a pro nic, to je vlastnost spíše lidská. Ano, lidé často mluví jen tak, prázdně. Ale Bůh? Ten přeci ne. I když záleží na zkušenosti, na tom, co si pod tím pojmem Bůh představíme. Izaiáš vyznává na jednom místě, že bohové učinění lidskýma rukama nemluví ani neslyší, nejsou nic. Avšak lidé se k nim obracejí a dokonce jim naslouchají. Jsou lidským dílem a podle toho jednají. Takže můžou i prázdně mluvit. Jejich slovo je tak trochu o ničem, nemá žádný smysl. Dokonce mluví do větru, neboť z větru, který šumí ve stromech, jsou někteří schopni toto slovo slyšet. Takže zkušenost Izraele je taková, že bohové do větru mluví. Mluví jen tak, tlachají, jejich slovo sice zazní, ale nic neznamená.

Slova proroka Izaiáše, která jsme slyšeli, vycházejí ale z trochu jiné zkušenosti. Mají být posilou Izraeli, který prožívá těžké chvíle Božího mlčení, chvíle zajetí, trpkost veliké porážky. Slova Hospodinova o ochraně svého lidu se můžou zdát být prázdná, zbytečná tak jako u bohů těch okolních národů. Vždyť řekl, že svůj lid ochrání proti nepřátelům. Mluvil jen do větru, když nepřátelé Boží lid porazili a odvěkli do zajetí? Nebo je třeba hledat ještě jiné vysvětlení? Možná nás to napadá v mnoha jiných souvislostech našich životů. Máme otázky, které se týkají Boží zdánlivé nečinnosti v našem světě. Dění kolem se jen ztěžka dává do souladu s Božím slovem, s vyznáním jeho všemohoucnosti. Jakoby ta Boží slova splývala se slovy mnohých jiných, které kolem sebe slyšíme a o jejichž slovech si myslíme své. Víme, že je často nemyslí vážně, mluví jen tak, aby se něco řeklo, aby nějak vypadali. Jsou to tedy slova prázdná, nic člověku nepřinášejí, nemají žádný smysl.

Prorok Izaiáš vlastně povídá takové podobenství. Slovo Boží přirovnává k dešti či sněhu. Oni také padají z nebe, přicházejí ze sféry patřící Bohu. A vlastně se můžou zdát zbytečnými. Voda spadne a zase odteče. Vsákne se do země a je pryč. Jaký to má smysl kromě toho, že člověk zmokne? Navíc je déšť u nás spojen s povodní, sníh s nepříjemnostmi v dopravě. Byli bychom raději, kdyby padal jen někde, stejně tak, kdyby déšť přicházel jen někdy a v menších dávkách. Když se však vžijeme do kůže Izraelity či vůbec obyvatele krajiny dnešního blízkého východu, budeme vše vidět jinak. I když voda záhy odteče a není, má svůj smysl. Dává život rostlinám, dává sílu podzemním pramenům, ze kterých pijeme. Nepřichází tedy jen tak, i když se to někdy člověku může takto jevit. A právě na tuto nenápadnou potřebnost navazuje Izaiáš slovem

Božím. Slovo, přicházející také jakoby shůry, od Boha, působí podobně jako voda a sníh. Zapadá, brzy mizí, avšak je posilou. Může trvat nějakou chvíli, než se jeho smysl ukáže. Právě na to Izaiáš klade důraz. To slovo vykoná, co Hospodin zamýšlí, splní svůj účel. Neprolítne světem jen tak.

Nabízí se otázka, o jakém slově vlastně je řeč? Izaiáš mluví o tom, že to slovo teprve vyjde. Nejde tedy o zaslíbení, které už padlo. Spíše se jedná o dílo, které se Bůh chystá vykonat. Z našeho křesťanského pohledu zde můžeme vidět odkaz k Ježíšovi. O něm přeci Jan vyznává, že přichází jako Slovo na tento svět. Takže Ježíš by mohl být slovem, které se nevrací s prázdnou, ale vykoná zdárně Hospodinův záměr. Nicméně působení Ježíšovo je něco, co teprve přijde. Jak to může posílit Izraelity v době Izaiášově? I jim je toto slovo určeno, nejen nám v daleké budoucnosti. Pro současné posluchače je takové vyznání posilou v naději. Ve své situaci můžou slyšet, že Bůh učiní něco, co nebude jen prázdným mluvením, ale skutečně jeho dílem. A pokud Bůh něco takového učiní, je již současná chvíle určitou přípravou. Co se děje nyní, s tím má souvislost, protože Bůh nekoná jen tak nahodile, ale jeho dílo míří odněkud někam. Takže už vyhlídka toho, že přijde slovo, které bude konat Boží dílo, je nadějí a posilou ve chvíli, kdy se slovo Boží zdá být jen prázdným mluvením, jen šelestem větru. Do prostředí nasáklým přílišnou lidskostí božstev, zaznívá Izaiášovo vyznání, že Hospodin do této kategorie nepatří. To je pak samozřejmě také výzvou k určitému zamyšlení nad současným stavem. Pokud slovo Boží není prázdné mluvení, proč to tak nyní vypadá?

Když jsem se ptal na Boží mluvení do větru, měl jsem na mysli nejen zkušenost Izraele s pohanským okolím, ale i se sebou sama. Bůh jen tak pro nic za nic nemluví, to je jasné vyznání Izaiáše. Avšak přečtené podobenství o rozséváči nám ukazuje, že přeci jen to tak někdy může vypadat. Stále jde o Boží slovo. Můžeme vidět, že toto slovo má svoji moc. Přichází jako síla do našeho světa. Avšak jak se k němu zachováme? Co s ním učiníme? Boží prázdné mluvení může být právě to, že skrze nás to slovo vyznívá prázdně. Přesně jako v Božím lidu. Zajetí Izraelitů, národní katastrofa Božího lidu, to nepřišlo jen tak. Izrael nebyl poražen, protože by Babylonský bůh byl silnější než Hospodin. Nebyl poražen ani proto, že by Hospodin svůj lid špatně chránil. Pád Jeruzaléma a babylonský exil, je naplňující se Boží slovo. Aby tomu člověk rozuměl, stačí se začíst do slov proroků, které Bůh svému lidu stále posílal. Říkali přeci jasně, že se má lid vrátit, jinak se Hospodin rozhněvá. Toto slovo nakonec prázdné nezůstalo, protože Hospodin se skutečně rozhněval a dal svému lidu poznat, jaké to je, když se vzdávají jeho péče.

Boží slovo zní do našeho světa i skrze nás. Stejně jako starozákonní Izrael, i my jsme svědky toho, že slovo Boží přichází do světa, aby konalo a nevracelo se ke svému původci s prázdnou. Je to nesmírně důležité, abychom si toto své postavení uvědomili, protože na nás do jisté míry záleží, jestli to slovo Boží bude naše okolí jen tak prázdným slovem, slovem Božím do větru, nebo skutečně slovem konajícím. Bůh tedy může mluvit do větru, když my jeho slovo jen tak do

větru vypustíme. Pak se z tohoto krásného zaslíbení může stát spíše důvod, proč Bohu nevěřit, proč jeho slovo nebrat moc vážně. Můžeme ho znehodnotit, když ho sami nevezmeme vážně, když nedáme poznat, že toto slovo není něčím relativním, co stojí možná za pozornost, ale je to něco pevné, na čem náš život stojí a z čeho vyrůstá. Pokud sami Boha nebudeme respektovat, pak se může skutečně stát, že jeho slovo vyzní, že mluví jen tak do větru.

Poznání moci Božího slova je pro nás na jednu stranu vysvobozující, na druhou stranu je to ale i závazek. To slovo přichází, aby nás samotné posílilo, ukázalo k Bohu jako zdroji naší důvěry. Ale přichází, aby s námi také pracovalo. Vždyť to, že se nevrátí s prázdnou, znamená, že nás vezme s sebou, přinese Bohu jako své ovoce. To není možné chápat jinak, než že se nás nějakým způsobem dotkne a změní nás tak, abychom mohli předstoupit před Boží tvář, abychom mu chtěli cele patřit. Opět se tak dostáváme k dílu Ježíšovu, protože přesně toto se děje v jeho působení. Přichází jako slovo, které nás zasahuje a pracuje v nás. A pokud zapustí kořeny, mění nás, vydáváme ovoce, docházíme obrácení a vracíme se zpět k Bohu. Tato cesta návratu je poznatelná i v době Izaiáše. I pro lid jeho doby je silným svědectvím, že se může vrátit k Bohu. Ne však jako národ, který obývá určené místo na zemi, ale jako lid, který Boha nechává ve svém životě působit, kterého může ctít kdekoli a ke kterému může vzhlížet s nadějí, i když prošel tak velkým odcizením. I když v tu chvíli ještě netuší, že všechno se to naplní v příchodu Ježíšově, je to silná naděje, která dává poznat, co je opravdu nosné i z dosavadních možností poznání. Bůh se zkrátka projevuje slovem a na toto slovo očekává odpověď. Žít s Bohem tak znamená vstoupit s ním do rozhovoru. To je zkušenost do té doby asi stěží poznatelná, protože lidé s bohy nevstupovali do rozhovoru. Jen sloužili a čekali odpovědi na své prosby. Hospodin je jiný právě v tom, že svým slovem nechce vést k čekání na odpověď na různé prosby a slepému přinášení obětních darů. I když je přítomen tento prvek oběti, vede předně k proměně, k tomu, aby člověk v Bohu nalézal toho, koho s úctou respektuje a následuje, než toho, před kterým se třese strachy a následně touží setřást jeho jho s pocitem osvobození a veliké úlevy, neboť život ve strachu mu příliš neprospívá.

Různými cestami k nám přichází Boží slovo a je nám výzvou, abychom ho také předávali. Ježíš si vybral své učedníky, aby oni byli ústy, která tlumočí Boží slovo zemi a pomáhají tak, aby se nevracelo s prázdnou. Bůh tedy nemluví jen tak do větru, jeho slovo je přesné, nachází vždy svého příjemce. I když ne vždy najde úrodnou půdu, ve které vzroste. Vždy ale přichází jako pomoc na cestě lidského života, jako pozvání k tomu, aby tato cesta nekončila v prázdnotě, ale našla svůj cíl v Boží náruči.

Pane Ježíši, v tobě poznáváme naplnění slova zaslíbení, že Bůh vysvobodí svůj lid. V tobě je tak naše veškerá naděje, s níž vzhlížíme k tobě jako prameni naší spásy a toužíme po tom, abychom u tohoto pramene mohli nejen čerpat, ale také k němu zvát ty, kteří zemdlelí bloudí tímto světem.

Neděle 13.července 2014

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Pondělí, 29 Zář 2014 09:07 -

Amen.